

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GJ Magma“

Vaidevučio g. 18, LT- 08402 Vilnius

2016-09-09

į 2016-08-19

Nr. (28.5)-A4-9123

Nr. 333

ATRANKOS IŠVADA DĖL ZARASŲ RAJONO MIDULIO EŽERO SAPROPELIO TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją atrankai pateikė – UAB „GJ Magma“, Vaidevučio g. 18, LT-08402 Vilnius, tel. (8 5) 2318178, faks. (8 5) 2784455, el. p.: gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB „Organikos gavyba“, Garažų g. 18, LT-51120, Kaunas, tel. +370 611 48929, el. p.: robertas@organikosgavyba.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Midulio ežero sapropelio telkinio (toliau- Telkinys) išteklių naudojimas.

Atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (toliau- PAV) atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 2.4 punktu: „Mineralinių ar organinių medžiagų gavyba iš jūrų, ežerų ar upių dugno“.

Telkinio naudojimui 2010 metais buvo atliktos PAV procedūros kitam ūkio subjektui. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas 2010-05-31 priėmė atrankos išvadą Nr. (5.1)-s-962, kad planuojamai ūkinei veiklai- Midulio ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimui- PAV neprivalomas. Kadangi priimtose atrankos išvados galiojimas pasibaigė, o naujas PAV proceso organizatorius UAB „Organikos gavyba“ nori perimti Telkinio eksploatavimą ir siekia gauti Lietuvos geologijos tarnybos leidimą eksploatuoti Telkinio išteklius, atliekama nauja atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo. UAB „Organikos gavyba“ planuoja tęsti sapropelio išteklių gavybą iš Midulio ežero nekeičiant gavybos technologijos ir būdo.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Telkinys yra Zarasų rajone, Imbrado seniūnijoje, Žagarių kaime, 10 km į šiaurės vakarus nuo Zarasų, 0,7 km į vakarus nuo Imbrado miestelio centro. Midulio ežeras patenka į vieną kitos paskirties (naudojimo būdas – naudingųjų iškasenų teritorijos) žemės sklypą (kad. žemės skl. Nr. 4330/0002:324).

Telkinys yra išsidėstęs neurbanizuotoje kaimiškoje vietovėje. Artimiausia sodyba nuo telkinio ribos yra nutolusi 180 m į šiaurės rytus.

Telkinio teritorijoje ir jo artimoje aplinkoje nėra žinoma jokių istorinių, kultūrinių arba archeologinių vertybių. Artimiausia saugoma kultūros vertybės yra Imbrado bažnyčia (Unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre – 1778), nuo nagrinėjamo ploto nutolusi 795 m į pietryčius.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – Planuojamas naudoti plotas apima visą 7,66 ha sapropelio telkinį, kuriame detalčiai išžvalgyta ir Lietuvos geologijos tarnybos Žemės gelmių išteklių aprobavimo komisijos 2010-01-18 posėdžio protokolu Nr. 10-3 (397) patvirtinta 325 tūkst. m³ sapropelio išteklių. Šiuo metu Telkinį naudoja kitas ūkio subjektas. Pagal paskutinius atliktus markšneiderinius matavimus iš bendro patvirtinto išteklių kiekio 15 tūkst. m³ sapropelio buvo išeksplatuota per 2015 metus. UAB „Organikos gavyba“ išteklių gavybą ir toliau tęs tik detalčiai išžvalgytame išteklių kontūre – 7,66 ha. Planuojamos sapropelio gavybos apimtys sudarys apie 50 tūkst. m³ per metus. Sapropelis bus išgaunamas jį siurbiant specialiu siurbliu, pritvirtintu prie ant pontono plaukiojančio ekskavatoriaus strėlės. Pagrindinį siurbimo darbą telkinyje atliks

ekskavatorius CAT 320C L (107/143 kW/AG). Įsisavinant telkinį neberekės atlikti pagrindinių paruošiamųjų darbų gavybai. Iki paties ežero yra padarytas privažiavimas technikai, o didelė dalis apaugusio paviršiaus yra nuvalyta. Planuojamos gamybinės bazės pramoninėje teritorijoje šiuo metu yra suformuota išsiurbto sapropelio saugykla, iš kurios žaliava pervežama į gamybinį cechą tolimesnės produkcijos gavybai. Iki sapropelio saugyklos iš ežero išsiurbtas sapropelis bus pumpuojamas per lankstų vamzdį. Sapropelis bus siurbiamas nuo dugno paliekant 30 cm, kad į jį nepatektų mineralinių dalelių priemaišų ir nesuprastėtų žaliavos kokybė. Naudojant šią gavybos ir žaliavos transportavimo sistemą ežero vanduo bus mažai drumsčiamas, paimamas nedidelis papildomas vandens kiekis (iki 5 %). Gavybos darbų apimtims įvykdyti pakaks, kad telkinyje dirbtų tik vienas ekskavatorius. Gavyba bus vykdoma šiltuoju metų laiku, kol ežero paviršius nėra padengtas ledo sluoksniu. Dyzelinio kuro sąnaudos vienam kubiniam metrui žaliavos išgauti bus labai nedidelės ir sudarys apie 214 g/m³. Ekskavatorius per metus sudegins apie 10,69 t dyzelinio kuro. Sudeginus tokį kuro kiekį į aplinką per metus pateks 2,6 t teršalų: 1,7 t anglies monoksido, 0,6 t angliavandenilių, 0,3 t azoto junginių, 0,01 t sieros dioksido ir 0,1 t kietųjų dalelių.

Siurbiant sapropelį jokių gamybos atliekų nesusidaro. Mechanizmų eksploatacijos metu susikaupiantys naudoti tepalai, pašluostės, sudėvėtos padangos bus perduodamos Zarasų rajono atliekų utilizavimą atliekančioms įmonėms. Darbuotojų buitinėms reikmėms tenkinti gamybinėje aikštelėje (bazėje) yra pastatytas buitinių atliekų konteineris. Susidariusios mišrios komunalinės atliekos bus išvežamos į regioninį sąvartyną.

Pagal informacijoje atrankai pateiktus triukšmo skaičiavimus, atliktus pagal Lietuvos standartą LST ISO 9613-2:2004, gauta, kad artimiausios sodybos gyvenamąją aplinką pasiekiantis triukšmo lygis sieks iki 35,22 dBA, dirbant už 140 m nuo jos plaukiojančiam ekskavatoriui. Esant tokiam triukšmo lygiui nebus viršijamas 55 dBA leistinas triukšmo lygis nustatytas Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. Nuo ekskavatoriaus sklaidžiamas triukšmas bus artimas 35 dBA foninei reikšmei. Greta telkinio pakraščio ekskavatorius siurbiantis sapropelį dirbs labai trumpą laiko tarpą, vos apie 1 – 2 pamainas, o tolstant gavybos frontui triukšmas iš viso nebus girdimas.

Sapropelis bus naudojamas mišinių su durpėmis gavybai. Sapropelis ir durpės bus maišomas maždaug vienodais santykiais, papildomai į trąšas pridedant gesintų kalkių, molio, dolomito, perlito – vermikulito bei atskiro trąšų komplekso. Visą žaliavą planuojama perdirbti netoliese planuojamoje įrengti gamybinėje bazėje. Kol gamybinės bazės nėra, visa išgauta žaliava bus sandėliuojama šiuo metu įrengtoje gamybinėje aikštelėje ir transportuojama į Briedlaukio kaime esančią gamyklą, kur kooperuojantis su kita įmone bus gaminama galutinė produkcija. Tiek sapropelio žaliava, tiek galutinė produkcija ateityje iš gamyklos bus išvežama aplenkiant Imbrado kaimą. Sunkvežimiai pradžioje judės per 4 km atkarpa vietiniais žvyrkeliais, kurie bus sustiprinti ir pritaikyti sunkiasvorės technikos judėjimui. Kelio tvarkymo darbai jau dabar prasidėję Palei išvežimo žvyrkelio ruožą nėra nei vienos gyvenamos sodybos. Toliau sunkusis transportas važiuos krašto keliu Nr. 117 (Zarasai – Bradesiai – Obeliai).

Gamybinėje aikštelėje (išsiurbtas į kaupyklas) laikomas sapropelis neturi jokio kvapo, kuris galėtų kelti nemalonius pojūčius artimiausių gyvenamųjų teritorijų gyventojams.

Visi ištekliai, esant planuojamoms metinėms gavybos apimtims, bus iškasti per 5 – 6 metus. Siurbiant sapropelio išteklius iš ežero natūrali kraštovaizdžio struktūra nebus pakeista, o ežere nenukris vandens lygis. Baigus sapropelio išteklių gavybą ežeras tuo pačiu bus ir išvalytas, ežero vandens tūris padidės trigubai, gyliai sieks iki 7-7,5 m, planuojama įveisti vertingų žuvų bei pritaikyti ežerą rekreacijai.. Tai leis ežerui pratęsti egzistavimą, nes šiuo metu užaugimo procesas yra jau įsibėgėjęs, o sapropelio tūris viršija vandens kiekį. Iš vėlyvosios ežero sukcesijos stadijos, sugrąžinus į ankstyvąją susidarys puikios žuvų augimo sąlygos, o natūralus gamtinis pelkėdaros procesas ir toliau tęsis nuo kranto.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas – Artimiausios užregistruotos „Natura 2000“ saugomos teritorijos, svarbios gamtinių buveinių apsaugai, yra Gražutės regioninis parkas- 9,1 km į pietryčius,

Velniabalė- 9,3 km į pietvakarius bei Vyko ežero apyežerės, esančios 9,4 km į vakarus. Artimiausios svarbios paukščių apsaugai „Natura 2000“ teritorijos yra Sartų regioninis parkas (9,1 km į vakarus) bei Šiaurės rytinė Gražutės regioninio parko dalis nutolusi 10,0 km į pietryčius. Esant tokiems dideliems atstumams planuojama ūkinė veikla neturės jokio poveikio šioms teritorijoms, todėl veiklos poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas netikslingas.

6. Pastabos, pasiūlymai

6.1. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Panevėžio ir Utenos skyriuje, Metalo g. 11, Utena, 207 k., tel. (8 389) 69369.

6.2. Užsakovas turi raštu informuoti atsakingą instituciją (Aplinkos apsaugos agentūrą) apie pranešimo paskelbimą minėtame Tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės ir seniūnijos, kurių teritorijas apima planuojama ūkinė veikla, su savivaldybės ir seniūnijos informacine žyma apie gavimo faktą ir data.

6.3. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.4. Veiklos vykdytojas bet koku atveju privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reglamentavimui.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją ar artimą jai aplinką.

7.2. Eksploatuojant telkinį atliekų nesusidarys, aplinkos oras bus teršiamas tik iš vieno telkinyje dirbančio ekskavatoriaus.

7.3. Triukšmo lygis vykdant sapropelio gavybą neviršys leistinų higienos normoje HN 33:2011 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ ribinių verčių. Planuojamą naudoti plotą nuo Imbrado kaimo artimiausių sodybų skiria paežerės miško juosta, kuri tarnaus kaip triukšmo slopinimo barjeras. Palei išvežimo žvyrkelio ruožą nėra nei vienos gyvenamos sodybos.

7.4. Išgaunant sapropelį vandens lygis ežere nebus dirbtinai keičiamas ar kitaip reguliuojamas. Planuojama veikla nebus vykdoma pakrančių apsaugos juostoje ir vandens telkinių apsaugos zonoje.

7.5. Numatytos apsaugos nuo galimos vandens taršos naftos produktais priemonės. Ekskavatoriaus kuro bako užpylimas planuojamas tik krante prisišvartavus, betarpiškai perpumpuojant kurą iš talpos. Ekskavatoriaus techninis aptarnavimas bus vykdomas tik gamybinėje aikštelėje ant kietos dangos. Galimam naftos produktų įsiliejimui į ežero akvatoriją, pontone bus laikomas naftos produktus surišantis sorbentas, kuris avarijos atveju panaudotas bus surinktas ir perduotas atitinkamų atliekų šalinimu užsiimančiai įmonei.

7.6. Pasirinkta gavybos ir žaliavos transportavimo technologija nesukels didelio ežero vandens drumstumo, nes siurblys nuleidžiamas tiesiai į sapropelio klodą, o iš ežero išsiurbta žaliava iki saugyklos bus pumpuojama per lankstų vamzdį.

7.7. Sapropelio iškasimas atgaivins ežero biotą, pristabdys eutrofikacijos procesą. Baigus sapropelio gavybos darbus, ežero vandens tūris padidės trigubai, numatoma įvesti vertingų žuvų bei pritaikyti ežerą rekreacijai.

8. Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, pagal atrankai pateiktą informaciją planuojamai ūkinei veiklai – Midulio ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimui – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka - suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, rengėjas bei planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2016-09-09 RAŠTO NR. (28.5)-A4-942.3
ADRESATŲ SARAŠAS**

Zarasų rajono savivaldybės administracijai

Sėlių a. 22, 32110 Zarasai
tel. (8 385) 37155, faks. (8 385) 37172
el. p. info@zarasai.lt

Utenos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos

Zarasų priešgaisrei gelbėjimo tarnybai

K. Donelaičio g. 1, 32128 Zarasai
tel./ faks. (8 385) 37126,
el. p. zarasai.pgt@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniam padaliniiui

Utenio g. 5, 28248 Utena
tel./faks. (8 389) 59748
El.p. utena@heritage.lt

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Utenos departamentui

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12, 28240 Utena
tel./faks. (8 389) 61941
el.p. utena@nvsc.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui

el. p. utena@urd.am.lt